

ISPARTA TURİZMİNİN SWOT ANALİZİ*

Ayşe DURGUN**

ÖZET

Bu çalışmada Isparta ili turizminin SWOT analizi yapılmıştır. Yapılan bu analiz, anket çalışmasının sonucunda elde edilen bulgulara dayanmaktadır. Çalışmada öncelikle ilde bulunan alternatif turizm türleri ele alınmakta ve turizmin mevcut durumu ortaya konulmaktadır. SWOT analizi sonucunda, Isparta turizmin güçlü ve zayıf yönleri ile fırsatları ve tehdit unsurları tespit edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre, Isparta turizmini en güçlü yönleri; zengin tarih, kültür ve tabiat varlıklarına sahip olması ve iklim doğal kaynaklar ve bozulmamış çevresidir. İl turizminin en zayıf yönleri ise; tanıtım ve pazarlama eksikliği, yeterince gelişmemiş turizm bilinci ve yerel yönetimlerin ilgisizliğidir. Ayrıca ilin alternatif turizm türleri için potansiyelinin yüksek olması il turizmini en büyük fırsatı olarak görülürken, kentin turistik imajının zayıf olması Isparta turizminin en büyük tehdit unsuru olarak tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Isparta turizmi, SWOT analizi, alternatif turizm.

ABSTRACT

This study examines tourism in city Isparta by using Swot Analysis. The analysis is based on findings we obtained as a result of our survey. The paper firstly evaluates different alternative tourism types in the city than we exhibit the present state of tourism in Isparta. As a result of Swot analysis, we determine strong and weak aspects of tourism in Isparta which reveal potential opportunities and threats. According to our findings, it appears that the most powerful features of tourism in Isparta are rich history and culture, natural life, convenient climate and a fine environment which is still not deteriorated. The weakest features of tourism in Isparta are insufficient publicity and marketing, inadequate consciousness of tourism and neglect of local authorities. Apart from all these factors, we find out that high potential of the city for alternative tourism types is considered as the most important chance while the poor image of the city is seen as the biggest handicap.

Keywords: Tourism in Isparta, SWOT analysis, alternative tourism.

*Bu çalışma Ayşe Durgun'un Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, "Bölgesel Kalkınmada Turizmin Rolü: Isparta Örneği", konulu yüksek lisans tezine dayanmaktadır.

**Arş.Gör. Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bil. Enstitüsü. aysedurgun@iibf.sdu.edu.tr.

ISPARTA TURİZMİNİN SWOT ANALİZİ

I.GİRİŞ

Özellikle 1990'lı yılların başından itibaren turizm, her geçen gün hızla değişen, kendini yenileyen ve tüm dünyada sürekli gelişmekte olan bir sektör haline almıştır. Örneğin, 1990-2001 yılları arasında dünya turizm gelirlerinin %82, uluslararası turizme katılanların sayısı %49 arttığını görmekteyiz. Bu yönüyle turizm dünya ekonomisinde en hızlı gelişen sektördür.

Turizm sektörünün yaşadığı hızlı değişim turizm tercihleri ve turizm türlerinde de çeşitlenmeye neden olmuştur. Çeşitlenen turist profili ve turizm değerlerini karşılamaya yönelik yeni destinasyon arayışları ortaya çıkmıştır. Bu arayışlar kitle turizmine alternatif olan, faaliyetlerin doğa ile iç içe olduğu ve çok çeşitlilik gösterdiği yeni turizm türlerini doğurmuştur.

Deniz, kum ve güneş turizminden doğa ve kültür turizmine doğru kayan turizm talebi, turizm açısından önemli olan bölgeler arasında da bazı değişiklikler meydana getirmiştir. Bu açıdan bakıldığında kültür ve doğa turizmi yönünden oldukça zengin olan Isparta ili de değişen ve artan turizm pastasından faydalanmaya çalışmaktadır.

Bu çalışmanın amacı Isparta ilinin turizm potansiyellerini ortaya koyarak, bunlara dair avantaj ve dezavantajları saptamaktır. SWOT analizi ile Isparta turizminin güçlü ve zayıf yönleri, fırsatlar ve tehdit unsurları tespit edilmeye çalışılmıştır. SWOT analizi anket çalışmasının sonucunda elde edilen bulgulardan hareketle yapılmıştır.

2. ISPARTA'NIN TURİZMİNİN MEVCUT DURUMU

2.1. Isparta İlinin Turizm Potansiyeli

Isparta turizmi deniz ve güneşe dayalı yaz turizmi haricinde çok sayıda ve önemli alternatif turizm potansiyeline sahiptir (Türkoğlu, Gövdere ve Meydan, 2005: 35).

Milli Parklar: Bilimsel ve estetik bakımdan milli ve milletler arası ender bulunan tabii ve kültürel kaynak değerleri ile koruma, dinlenme ve turizm potansiyeline sahip çok büyük parçaları olarak tanımlayabildiğimiz milli parklar, aynı zamanda bu özelliklerden insanların belirli ölçülerde yararlanabilmesi temeline dayanmaktadır (Uzun ve Aşkınsu, 2001: 21).

Isparta sınırları içinde Kızıldağ Milli Parkı ve Kovada Milli Parkı bulunmaktadır. Her iki milli parkta da çok sayıda ağaç çeşidi, tıbbi, aromatik bitkiler ve bunların içinde barındırdığı birçok hayvan ve kuş türü bulunmaktadır. Tüm bu özellikleriyle birlikte milli parklar, dağcılık, trekking, kuş gözlemciliği, kamp alanları ve buna benzer birçok kaynak değerine sahip

olup gerek bölge turizmi gerekse Türk turizmi açısından yerli ve yabancı ziyaretçilere çok fonksiyonlu alternatif turizm alanı sunmaktadır (Gürdal, 1998: 25).

Tabiat Parkları ve Göller: Göller bölgesinde yer alan Isparta ilinin sınırları içinde birçok göl bulunmaktadır. Bu göllerden turizm açısından en önemlisi Eğirdir gölüdür. Bu gölde yüzme, yelken, sörf gibi göl turizmi aktivitelerinin yanında, rekreasyon, peyzaj, içme suyu, balık üretimi ve avlanması gibi birçok ekonomik verimde sağlanmaktadır (Bolat ve Aksoylar, 1997: 258).

Isparta ilinde ayrıca, tapınak ve kaya yazıtları ile tarihi önem arz eden Yazılı Kanyon Tabiat Parkında nehir (rafting) turizmi de yapılabilmektedir (Isparta Valiliği, 2003: 323).

İnanç ve Kültür Turizmi: Isparta ili inanç turizmi açısından önemli sayılabilecek kiliselere sahiptir. Isparta merkezde Aya Baniya, Aya Ishotya ve Aya Stefanos kiliseleri bulunmaktadır (Gürdal, 2000: 14). Bu kiliselerden en önemlisi Yalvaç ilçesinde Pisidia Antiokheia'ya Antik Kentinde bulunan St. Paul kilisesidir. Hıristiyanların ilk ve en büyük kilisesi olan bu kilisede St. Paul'un ilk vaazını vermesi ve kutsal kitap İncil de bu yerden bahsedilmiş olması buranın ileride Hıristiyan âlemi için Hac merkezi olma potansiyelini göstermektedir (Taşlıalan, 1997: 18).

Tarihsel yönden önem taşıyan bölgelere dönük turizm aktiviteleri de kültür turizminin bir parçasıdır. Bölgede bulunan Pisidia Antiokheia ve Adada Antik Kenti kültür turizmi açısından önemli olan yerlerdir. Bu antik kentlerde Roma ve Bizans medeniyetlerine ait surlar, çeşmeler, tiyatrolar, kiliseler, tapınaklar ve su kemerleri gibi kalıntılar bulunmaktadır (Demirer, 2003: 30-50; Büyükolancı, 1998: 5-14).

Tüm bunlardan ayrı olarak, bölgenin çok zengin ve kendine özgü bir mutfak kültürü, bölgeye özgü geleneksel giyim çeşitleri ve bölgesel el sanatları bulunmaktadır. Ayrıca tüm bu değerlerin sergilendiği ve kültür turizmi açısından uluslararası turizme katkı sağlayabilecek çeşitli günler ve festivaller yapılmaktadır (Akova, 2005: 126).

Eko Turizm: Doğal çevre ile içice gerçekleştirilen eko turizm türünde, doğal hayatın bozulmadan, tahrip edilmeden olduğu gibi muhafaza edilerek turizme kazandırılması söz konusudur (Tutar, 1998: 331). Yumuşak turizm olarak ta adlandırılan bu turizm türü sürdürülebilir turizm açısından önem arz etmektedir (Smith and Eadington, 1992: 18).

ISPARTA TURİZMİNİN SWOT ANALİZİ

Kuş gözlemciliği, endemik bitki gözlemciliği, foto safari, trekking, oryantring, skuba ve absaling gibi doğal çevre ile bütünlük içinde yapılan bu sporlar, Isparta ilinde yapılabilen eko turizm türlerindedir (Isparta Valiliği, 2003: 339-345).

Yayla Turizmi: Yayla turizmi, doğal bir çevre ve iklimde, çok farklı bir tatil ve dinlenme imkânı sağlayan yeşil doğal, dağ ve orman özlemine cevap veren bir turizm türü olarak, turistik ürünler içerisinde yer almaktadır (İTO, 1997: 36).

Yaylalar, piknik gezinti, çadırli kamp alanları, yayla şenlikleri ve diğer bazı doğa turizmi alanında yapılan faaliyetler açısından uygun yerlerdir. Isparta ilinin başlıca yaylaları, Sorgun, Toto, Söğüt ve Zengi yaylalarıdır.

Kayak Turizmi: Kış turizminin gözdesi olan kayak turizmi Isparta ilinde Davraz kayak merkezinde yapılmaktadır. Telesiyej, teleksi ve babylift gibi teknik donanıma ve yeterli pist uzunluğuna sahip olan bu merkezde Kuzey Disiplini, Alp Disiplini, Tur Kayağı, Snow Board ve Tele Mark yapılabilmektedir (Turizm Bakanlığı, 2006).

Mağara Turizmi: Mağara oluşuma bakımından Türkiye'nin en yoğun bölgeleri arasında yer alan Isparta bölgesinde, Mağara Teknik ve Arama Genel Müdürlüğü (MTA) tarafından 28 tane mağaranın etüdü yapılmıştır (Türk, 2001: 858).

İlde, Zindan Mağarası, Gümüş İni Mağarası, Erenler Mağarası, Cıv Mağarası, Kuz Mağarası, Karataş Mağarası ve daha birçok mağara bulunmaktadır. Bölgenin en önemli mağarası, Türkiye'nin ve Avrupa'nın en uzun mağarası olarak kabul edilen Pınargözü mağarasıdır (Isparta Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğü, 2004: 42). Bu mağaraların içinde gölcükler, şelaleler, damlataş havuzları ve her türden damlataş birikimleri bulunmaktadır.

2.2. Yerli Yabancı Turist Sayısı

Son yıllarda değişen turizm tüketimi ile birlikte Isparta'ya gelen turist sayısında da artış yaşanmıştır. Tablo 1'de 1999-2005 yılları arasında Isparta ili için giriş yapan ve geceleleyen turist sayıları gösterilmiştir. Bu dönem arasında giriş yapan ve geceleleyen turist sayısında bazı yıllarda azalmalar yaşansa da genel itibariyle yükseliş olmuştur.

Ayşe DURGUN

Tablo 1: 1999- 2005 Yılları Arasında Isparta İli Turist Sayısı

Yıllar	Giriş Yapan Turist Sayısı			Geceleyen Turist Sayısı			Turizm Geliri (\$) **
	Yerli	Yabancı	Toplam	Yerli	Yabancı	Toplam	
1999	65429	8463	73892	93975	12107	106082	2652050
2000	88730	6691	95421	116144	9593	125737	3143425
2001	49882	7717	57599	134676	11510	146186	3654650
2002	82973	10472	93445	135606	1400	149606	3740150
2003	77356	5721	83077	165515	8332	173847	4346175
2004	83854	9685	93539	106310	14069	120379	3009475
2005	110272	20731	131003	126064	25009	151073	3776825
2006*	27633	1872	29505	30592	2635	33227	830675

Kaynak: Isparta Turizm ve Kültür İl Müdürlüğü İstatistikleri.

*2006 yılının ilk üç ayı için geçerlidir.

**Turizm müdürlüğü sadece 2004 yılı için turizm gelirini hesaplamıştır. Diğer yıllar, müdürlüğün hesaplama yöntemi kullanılarak tarafımızca hesaplamıştır.

Tabloya göre 1999 yılında giriş yapan turist sayısı 73.892 kişi iken 2005 yılında 131.003 kişiye yükselmiştir. Bu yükselişin % 40'ını yerli turistler oluşturuyor iken geriye kalan % 60'lık kısmını ise yabancı turistler oluşturmaktadır. Yine aynı şekilde bu yıllar arasında geceleyen turist sayısı 1999'da 106.082 kişi iken 2005 yılında 151.073 kişiye yükselmiştir. Geceleyen turist sayısındaki bu yükselişinde yaklaşık olarak % 30'nu yerli turistler, % 70'ini yabancı turistler oluşturmaktadır. Buradan çıkan sonuca göre, son yıllarda değişen turizm talebi ile birlikte Isparta'ya gelen yabancı turist sayısında da artış yaşanmıştır (Durgun, 2006: 109)

Isparta ili Turizm ve Kültür Müdürlüğünden alınan verilere göre Isparta ili için turizm geliri; geceleyen toplam turist sayısını 25 \$'la çarpılarak hesaplanmaktadır.¹ Bu hesaplama göre 1999-2005 yılları arasında turizm gelirleri bazı yıllar azalarak artmış ve bazı yıllar azalmış olmasına rağmen genel seyri itibarıyla artış göstermiştir. 1999 yılında 2.652.050 \$ olan

¹ Turizm gelirini hesaplamada kullanılan 25 \$ rakamı sadece yeme-içme ve konaklamayı kapsamaktadır. Bununla birlikte diğer turizm kalemleri de hesaba katıldığı durumda turizm gelirlerinin daha yüksek bir ortalamaya sahip olduğu düşünülmektedir. Ancak bunları kesin olarak saptayan istatistikler olmadığı için ortalama rakam olarak 25 \$ kullanılmaktadır.

ISPARTA TURİZMİNİN SWOT ANALİZİ

turizm geliri 2005 yılında %30'luk artış ile 3.776.825 \$ ve 2006 yılının ilk üç ayında 830.675 \$ olarak hesaplanmıştır.

Turizm geliri istatistikleri aslında turistlerin yapmış oldukları ilk harcamaların toplamını vermektedir. Çeşitli iktisadi birimlerin eline geçen bu gelirler farklı sızıntı mekanizmalarından geçerek tekrar harcamaya dönüşmekte ve kendisinden daha yüksek bir gelir artışına yol açabilmektedir. Dolayısıyla çarpan katsayısının büyüklüğüne göre, turizm geliri 1-2 katı gelir artışı yaratabilmektedir (Soyak, 2005: 97; Vellas and Becherel, 1995: 229-233).

Tablo 2'de Isparta iline en çok hangi ülkelerden turist geldiği görülmektedir. Tabloya göre Isparta iline 2005 yılında en fazla turist gönderen ülke 4849 kişi ile İsrail olmuştur. Daha sonra 2751 kişi ile Fransa, 2059 kişi ile Almanya, 1560 kişi ile İngiltere ve 1205 kişi ile Japonya gelmektedir. En az turist gönderen ülkeler, Afganistan, Irak, İran, Bosna Hersek, Kırgızistan, Tacikistan gibi Orta Doğu ve Orta Asya Ülkeleridir.

Tablo 2: 2005 yılı Isparta ilinde Konaklama Yapan Milliyetlerine Göre Yabancı Turistler

	Ocak - Mart	Nisan - Haziran	Temmuz - Eylül	Ekim - Aralık	Toplam
En Çok Turist Gelen 5 Ülke					
İsrail	252	1392	2223	982	4849
Fransa	166	846	1442	297	2751
Almanya	157	633	982	287	2059
İngiltere	131	511	760	111	1560
Japonya	150	305	572	133	1205
En Az Turist Gelen 5 Ülke					
Ukrayna	2	1	-	-	3
Lüksemburg	-	-	3	-	3
Afganistan	1	-	-	-	1
B. Hersek	-	-	-	1	1
Tacikistan	-	1	-	-	1
Türkiye	7637	7460	9233	8500	118552
Toplam	7975	7835	10086	10452	139018

Kaynak: Isparta Turizm ve Kültür İl Müdürlüğü İstatistikleri.

2.3. Konaklama Tesisleri

Tablo 2'de göze çarpan diğer bir durum ise; turist sayısının yaz aylarında artış göstermesidir. Türkiye'nin genelinde de haziran, temmuz ve ağustos gibi yaz aylarında turist sayısında artış olmaktadır. Bu durum

Ayşe DURGUN

Türkiye turizminin deniz-kum-güneş üçlüsüne dayanmakta olduğunu göstermektedir (İncekara, 2001: 116).

Isparta ilindeki otelleri turizm bakanlığı belgeli oteller ve belediye belgeli oteller olarak iki şekilde gruplandırabiliriz.

Isparta ilinde Turizm Bakanlığı işletme belgeli 11 tane otel bulunmaktadır. Bu otellerden iki tanesi Eğirdir ilçesinde, iki tanesi Yalvaç ilçesinde, bir tanesi Davraz dağında ve geri kalanlarda Isparta merkezde bulunmaktadır. Bütün otellerin toplam oda sayısı 545 olup, 1134 yatak sayısına sahiptirler. Ayrıca Kültür ve Turizm Bakanlığı işletme belgeli 150 kişi kapasiteli bir restoran bulunmaktadır. Tablo 3’de otellerin dereceleri ve kapasiteleri gösterilmiştir.

Tablo 3: Kültür ve Turizm Bakanlığı İşletme Belgeli Oteller ve Restoranlar

Tesisin Adı	Tesisin Türü	Tesisin Sınıfı	Tesisin Kapasitesi
Isparta Oteli	Otel	****	61 oda/ 129 yatak
Artan Otel	..	**	36 oda / 72 yatak
Bolat Oteli	..	***	60 oda/ 118 yatak
Akkoç Oteli	..	**	46 oda /75 yatak
Basmacıoğlu Otel	..	Özel	40 oda / 79 yatak
Eğirdir Otel	..	**	63 oda / 145 yatak
Kroisos Otel	..	*	19 oda /46 yatak
Yalvaç Anteioheia Otel	..	***	48 oda /100 yatak
Oba Oteli	..	**	20 oda/ 40 yatak
Koç Oteli	..	**	29 oda / 50 yatak
Sirene Davraz Oteli	..	****	123 oda/ 280 yatak
Canısı Restaurant	Restoran	1.Sınıf Lokanta	150 kişi

Kaynak: Isparta Turizm ve Kültür İl Müdürlüğü istatistikleri

Isparta ilinde belediye belgeli tesis sayısı ise 32 tanedir. Bu tesislerin çoğunluğu merkezde olmak üzere, Eğirdir, Yalvaç, Keçiborlu, Uluborlu, Atabey, Sütçüler ve Şarkıkaraağaç gibi ilçelerde de bulunmaktadır.

ISPARTA TURİZMİNİN SWOT ANALİZİ

Toplamda yaklaşık olarak 1500 yatak kapasitesine sahiptirler. (Isparta Turizm ve Kültür İl Müdürlüğü İstatistikleri.)

3. ISPARTA TURİZMİNE İLİŞKİN LİTERATÜR

Turizmdeki yeni eğilimler ışığında tüketici tercihlerini dikkate alarak yeni potansiyel turizm alanlarının yaratılma çabası 1990'lı yıllardan sonra hız kazandığına yukarıda değinilmiştir. Böylece daha önceleri dikkat çekmeyen Isparta turizmi değişen turizm talebi ile gündeme gelmeye başladığından dolayı Isparta turizmi üzerine çalışmalar yapılmaya başlanmıştır.

1990'lı yılların sonundan günümüze kadar Isparta'da, Ulusal Turizm Sempozyumu, Uluslar Arası Pisidia Antiokheia Sempozyumu, Göller Bölgesi Sempozyumu, Eğirdir Sempozyumu ve Isparta'nın Dünü Bugünü ve Yarını adlarını taşıyan değişik ama turizm temelli sempozyumlar düzenlenmiştir. Ayrıca Isparta turizminde belli noktaları odak alarak tezler, makaleler yazılmış ve kitaplar basılmıştır. Aşağıda Isparta turizmine ilişkin yapılmış olan bazı çalışmalar belirtilmiştir.

Gürdal ve Türk, inanç turizmi açısından Yalvaç'ın önemi, Eğirdir ilçesinin turizm potansiyeli, alternatif turizm imkânları ve bunların pazarlanması üzerine çalışmalar yapmışlardır (Gürdal, 2001: 429-435 ; Türk, 2001: 855-860).

Bir başka çalışma, Büyükolancı, Demirer ve Taşlıalan'ın ayrı ayrı yaptıkları fakat ortak konuları olan Pisidia Antiokheia ve Adada Antik kenti üzerine yapılan çalışmalardır (Büyükolancı,1998; Demirer, 2003; Taşlıalan, 1999).

Isparta turizmi üzerine yapılan diğer bir çalışma ise Türkoğlu, Gövdere ve Meydan tarafından yapılan çalışmalardır. Bu çalışmada Isparta turizmi sorunları ve çözüm önerileri ele alınmıştır (Türkoğlu, Gövdere ve Meydan, 2005: 29-38).

Görüldüğü gibi bu çalışmalarda ve düzenlenen sempozyumlarda özellikle Eğirdir ve Yalvaç ilçesinin turizm olanakları üzerinde durulmuştur. Bunlar gibi örnekleri daha fazla çoğaltmak da mümkündür. Ancak bugüne kadar Isparta turizminin genel anlamda SWOT analizi üzerine bir çalışması yapılmamıştır. Bu çalışmamızda Isparta'nın SWOT analizini yaparak diğer çalışmaları tamamlayıcı bir unsur oluşturmaya çalışılmıştır.

4. SWOT ANALİZİ: ISPARTA TURİZMİNİN GÜÇLÜ VE ZAYIF YÖNLERİ, FIRSATLAR VE TEHDİTLER

İl turizminin geliştirilmesi hem sektör içi faktörlerden kaynaklanan güçlü ve zayıf yönlerin analizini, hem de dış çevresel durumların oluşturduğu tehdit ve fırsatların analizini gerektirmektedir (Yosmaoğlu ve Engin, 2002: 22). Tablo 4'te Isparta ilinin güçlü ve zayıf yönleri ile karşı karşıya kaldığı tehdit ve fırsatlar gösterilmektedir.

Tablo 4'te verilmiş olan Isparta turizminin güçlü ve zayıf yönleri ile fırsatlar ve tehditleri, Isparta'daki otel işletmelerine yapılmış olan anket verilerinin sonuçlarına dayanmaktadır.² Bu veriler, ankette verilen cevapların yüzdeliklerine göre aşağıda ayrı ayrı değerlendirilmektedir.

Tablo 4: Isparta Turizmi Güçlü ve Zayıf Yönler, Fırsatlar ve Tehditler

Güçlü Yönler	Zayıf Yönler
<ul style="list-style-type: none">● Zengin tarih, kültür ve tabiat varlıkları● İklim, doğal kaynaklar ve bozulmamış çevre● Coğrafi konum ve ana pazarlara yakınlık● Turizme yönlendirilebilecek işgücünün varlığı	<ul style="list-style-type: none">● Yeterli tanıtım ve pazarlamanın yapılamaması● Turizm bilincinin yeterince gelişmemiş olması● Yerel yönetimlerin ilgisizliği● Altyapı ve hizmet kalitesinin ihtiyaçlara cevap vermemesi● Kurumlar arası iletişim ve koordinasyon eksikliği● Devlet yardım ve desteklerinin yetersizliği● Eğlence ve alışveriş noktalarını yetersizliği● Yerli ve yabancı yatırımcılar için çekim merkezi olmaması● Finansman sorunları● Tesislerin doluluk oranlarının düşük olması● Turist sağlığı ve hijyen koşullarındaki yetersizlik
Fırsatlar	Tehditler
<ul style="list-style-type: none">● Alternatif turizm türleri için potansiyelin yüksekliği● Doğa, tarih ve kültür turizmine olan ilginin artması● Üniversite kenti olması● Akdeniz bölgesinin artan çekiciliği● Zengin orman kaynaklarının varlığı● Büyüyen dünya turizmi, Türkiye'nin AB adaylığı ve stratejik öneminin artması	<ul style="list-style-type: none">● Kentin turistik imajının zayıflığı● Siyasal ve ekonomik istikrarsızlıklar● İmar ve yapı denetiminin zayıflığı● Su kirliliği ve Çevre Yönetmelikleri● Yüksek enflasyon ve alım gücü düşüklüğü

² Anket çalışması, sadece Isparta'daki turizm işletme belgeli otellerde tam sayım yöntemi ile uygulanmıştır. Isparta ilinde 11 tane turizm işletme belgeli otel bulunmaktadır. Sorularda birden fazla şıkın işaretlenebildiği bu anket, her otel işletmecisi ile yüz yüze görüşülerek yapılmıştır.

ISPARTA TURİZMİNİN SWOT ANALİZİ

Isparta turizminin güçlü yanları, otel işletmecilerinin vermiş oldukları cevaplara göre en önemlisinden en önemsizine doğru aşağıdaki şekilde sıralanabilir. Tablo 5'den görüldüğü gibi Isparta turizminin en güçlü yanı zengin tarihe, kültür ve tabiat varlıklarına sahip olmasıdır. Isparta turizminin diğer güçlü yanları ise önem sırasına göre şöyle sıralanmaktadır; iklim, doğal kaynaklar ve bozulmamış çevre, coğrafi konum ve ana pazarlara yakınlık ve turizme yönlendirilebilecek işgücünün varlığı.

Tablo 5: Isparta Turizminin Güçlü Yönleri

Güçlü yönler	Sayı	Yüzde
Zengin tarih, kültür ve tabiat varlıkları	7	33.3
İklim, doğal kaynaklar ve bozulmamış çevre	6	28.5
Coğrafi konum ve ana pazarlara yakınlık	6	28.5
Turizme yönlendirilebilecek işgücünün varlığı	2	9.5

Kaynak: Ayşe Durgun, "Bölgesel Kalkınmada Turizmin Rolü: Isparta Örneği", Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2006, s. 129.

Tablo 6'da görüldüğü gibi Isparta turizminin zayıf yönleri bakımından, otel işletmelerinin özellikle üzerinde durdukları; yeterli tanıtım ve pazarlamanın yapılamaması, turizm bilincinin yeterince gelişmemiş olması, altyapı ve hizmet kalitesinin ihtiyaçlara cevap vermemesi, kurumlar arası iletişim ve koordinasyon eksikliği ve yerel yönetimlerin ilgisizliği gibi durumlar Isparta turizminin en zayıf yönleridir. Ayrıca, devlet yardım ve desteklerinin yetersizliği, eğlence ve alışveriş noktalarını yetersizliği, yerli ve yabancı yatırımcılar için çekim merkezi olmaması, finansman sorunları, tesislerin doluluk oranlarının düşük olması ve turist sağlığı ve hijyen koşullarındaki yetersizlikler Isparta turizminin zayıf yönleri arasında en sonda sayılabilecek unsurlardır. Bununla birlikte, Tablo 6'de belirtilen unsurlardan hiçbirisini de Isparta turizminin zayıf yönleri arasında görmeyen otel işletmecileri bulunmaktadır.

Tablo 6: Isparta Turizminin Zayıf Yönleri

Zayıf Yönler	Sayı	Yüzde
Yeterli tanıtım ve pazarlamanın yapılamaması	10	16.6
Turizm bilincinin yeterince gelişmemiş olması	9	15.0
Yerel yönetimlerin ilgisizliği	8	13.3
Altyapı ve hizmet kalitesinin ihtiyaçlara cevap vermemesi	7	11.6
Kurumlar arası iletişim ve koordinasyon eksikliği	6	10.0
Devlet yardım ve desteklerinin yetersizliği	5	8.3
Eğlence ve alışveriş noktalarının yetersizliği	4	6.6
Yerli ve yabancı yatırımcılar için çekim merkezi olmaması	4	6.6
Finansman sorunları	2	3.3
Tesislerin doluluk oranlarının düşük olması	2	3.3
Turist sağlığı ve hijyen koşullarındaki yetersizlik	2	3.3
Hiçbiri	1	1.6

Kaynak: Durgun, 2006: 130

Otel işletmecilerinin verdikleri cevaplar yüzdelerine göre sıralandığında; Isparta turizminin en önemli fırsatı, alternatif turizm türleri için potansiyelinin yüksek olmasıdır. Ayrıca, üniversite kenti olması ve son zamanlarda doğa, tarih ve kültür turizmine olan ilginin artması bununla birlikte Akdeniz bölgesinin artan çekiciliği Isparta turizmine fırsatlar sunmaktadır. Isparta turizminin fırsatları sadece bunlarla sınırlı değildir. Isparta ilinde zengin orman kaynaklarının bulunması, büyüyen dünya turizmi ve Türkiye'nin AB adaylığı ve stratejik öneminin artması Isparta turizminin fırsatları arasında sayılabilir. Isparta turizminin fırsatları Tablo 7'de gösterilmektedir.

Tablo 7: Isparta Turizminin Fırsatları

Fırsatlar	Sayı	Yüzde
Alternatif turizm türleri için potansiyelin yüksekliği	8	30.7
Doğa, tarih ve kültür turizmine olan ilginin artması	6	23.0
Üniversite kenti olması	5	19.2
Akdeniz bölgesinin artan çekiciliği	4	15.3
Zengin orman kaynaklarının varlığı	2	7.6
Büyüyen dünya turizmi, Türkiye'nin AB adaylığı ve stratejik öneminin artması	1	3.8

Kaynak: Durgun, 2006: 130

ISPARTA TURİZMİNİN SWOT ANALİZİ

Isparta turizminin fırsatları arasında yer alan “üniversite kenti olması” maddesi Isparta turizmi için farklı bir özelliği göstermektedir. Turizm terminolojisine göre turizm, eğlenmek amacıyla yapılan geziler ve faaliyetleri içeren insan faaliyetlerinin tümü olarak belirtilmesine rağmen, Isparta ilinde öğrenciler turist olarak kabul görmektedir.

Tablo 8: Isparta Turizmini Tehdit Eden Unsurlar

Tehditler	Sayı	Yüzde
Kentin turistik imajının zayıflığı	8	44.4
Siyasal ve ekonomik istikrarsızlıklar	4	22.2
İmar ve yapı denetiminin zayıflığı	2	11.1
Su kirliliği ve Çevre Yönetmelikleri	2	11.1
Yüksek enflasyon ve alım gücü düşüklüğü	1	5.5
Hiçbiri	1	5.5
İlin birinci derecede deprem bölgesi üzerinde olması	0	0
Rekreasyon alanlarının kirliliği	0	0

Kaynak: Durgun, 2006: 131

Tablo 8’de belirtildiği gibi, Isparta turizmini tehdit eden en büyük unsur kentin turistik imajının zayıf olmasıdır. Bunlara ek olarak, siyasal ve ekonomik istikrarsızlıklar, imar ve yapı denetiminin zayıflığı, su kirliliği ve Çevre Yönetmelikleri, yüksek enflasyon ve alım gücü düşüklüğü de Isparta turizmini tehdit eden unsurlar arasında sayılabilir. Ayrıca bu unsurlardan hiçbirisini Isparta turizmi için tehdit unsuru olarak görmeyen görüşlerde vardır.

Ayrıca ilin birinci derecede deprem bölgesi üzerinde olması ve rekreasyon alanlarının kirliliği Isparta’yı tehdit eden unsurlar arasında görülmemiştir.

4. ISPARTA TURİZMİNİN DARBOĞAZLARI, POTANSİYELİ ve AVANTAJLARI

Bir bölgenin turizmini geliştirmek için, bölgede var olan potansiyellerin önünde engel teşkil eden dar boğazlarının ve buna karşılık kullanabileceği avantajlarının tespiti gerekmektedir. Tablo 9’da Isparta turizminin önündeki dar boğazlar ve avantajlar gösterilmiştir.

Aşağıdaki tespit edilmiş olan bu unsurlar, anket sonuçlarına göre yüzdeler halinde aşağıdaki tablolarda ayrı ayrı değerlendirilmiştir.

Tablo 9: Isparta Turizminin Darboğazları, Potansiyeli ve Avantajları

Dar Boğazlar	Avantajlar	Potansiyeller
<ul style="list-style-type: none"> ● Tanıtma ve pazarlamaya ayrılan kaynakların yetersiz olması ● Yerel yönetimlerin turizmle yeterince ilgi gösterme-mesi, kurumlar arası iletişim eksikliği ● Yönlendirici, özendirici destek ve teşviklerin yokluğu ● Doğal, tarihi ve kültürel değerlerin korunmasında yeterli özenin gösterileme-mesi ● Nitelikli sertifikalı personel ve teknik donanım eksikliği ● İllerin yerli ve yabancı yatırımlar için çekim merkezi olmaması ● Turist sağlığı ve hijyen konularına gereken önemin verilmemesi ● Turistik ürün arzının yetersiz, ürün çeşitliliğinin olmayışı ● Yeni yatırımlar için uygun iklimin olmaması ● Tesislerdeki düşük doluluk oranları ● İşletmelerin öz sermaye-lerinin zayıf olması 	<ul style="list-style-type: none"> ● Her mevsim turizm imkanlarının bulunması ● Zengin tarihi ve kültürel varlıklar ● İklim, doğal ortam ve bozulmamış çevre ● Üniversite kenti oluşu ● Coğrafi konumu nedeniyle ana pazarlara yakınlığı ● Turizm olgusuna çabuk uyum sağlanabilecek genç ve dinamik bir nüfusun olması 	<ul style="list-style-type: none"> ● Yayla turizmi; Sorgun, Toto, Söğüt ve Zengi yaylaları. ● Doğa turizmi; Trekking, Oryantring, Kuş Gözlemciliği, Kamp ve Karavan Turizmi.. ● Mağara turizmi; Pınargözü, Zindan, Gümüş İni, Erenler, Cıv, Kuz ve Karataş Mağaraları.... ● Dini turizm; Yalvaç ilçesi St. Paul kilisesi ● Kültür turizm; Psidia Antiokheiaya Ve Adada Antik Kentleri ● Kış turizmi; Davraz Kayak Merkezi

Isparta turizminin önündeki en önemli dar boğazların; tanıtma ve pazarlamaya ayrılan kaynakların yetersizliği, yerel yönetimlerin turizmle yeterince ilgi göstermemesi, kurumlar arası iletişim eksikliği, yönlendirici, özendirici destek ve teşviklerin yokluğu, doğal, tarihi ve kültürel değerlerin korunmasında yeterli özenin gösterilememesi, nitelikli sertifikalı personel ve teknik donanım eksikliği olduğu söylenebilir. Isparta turizminin önündeki diğer dar boğazlar ise; İllerin yerli ve yabancı yatırımlar için çekim merkezi olmaması, turist sağlığı ve hijyen konularına gereken önemin verilmemesi, turistik ürün arzının yetersiz, ürün çeşitliliğinin olmayışı, yeni yatırımlar için

ISPARTA TURİZMİNİN SWOT ANALİZİ

uygun iklimin olmaması, yeni yatırımlar için uygun iklimin olmaması, tesislerdeki düşük doluluk oranları, işletmelerin öz sermayelerinin zayıf olması şeklinde sıralanmaktadır.

Tablo 10: Isparta Turizminin Dar Boğazları

Dar Boğazlar	Sayı	Yüzde
Tanıtma ve pazarlamaya ayrılan kaynakların yetersiz olması	8	16.3
Yerel yönetimlerin turizme yeterince ilgi göstermemesi, kurumlar arası iletişim eksikliği	7	14.2
Yönlendirici, özendirici destek ve teşviklerin yoxluğu	6	12.2
Doğal, tarihi ve kültürel değerlerin korunmasında yeterli özenin gösterilememesi	6	12.2
Nitelikli sertifikalı personel ve teknik donanım eksikliği	6	12.2
İllerin yerli ve yabancı yatırımlar için çekim merkezi olmaması	4	8.1
Turist sağlığı ve hijyen konularına gereken önemin verilmemesi	4	8.1
Turistik ürün arzının yetersiz, ürün çeşitliliğinin olmayışı	3	6.1
Yeni yatırımlar için uygun iklimin olmaması	2	4.0
Tesislerdeki düşük doluluk oranları	2	4.0
İşletmelerin öz sermayelerinin zayıf olması	1	2.0
Turizm alanlarını kent merkezinden uzak oluşu ve ulaşım güçlükleri	0	0

Kaynak: Durgun, 2006: 128

Ayrıca turizm alanlarını kent merkezinden uzak olması dolayısıyla da ulaşım güçlükleri gibi bir dar boğaz Isparta için söz konusu değildir.

Tablo 11’de Isparta turizmini avantajları gösterilmiştir. Isparta’da her mevsim turizm imkânının bulunması Isparta turizminin en büyük avantajıdır. Isparta’nın zengin tarihi ve kültürel varlıkları, iklimi, doğal ortamı ve bozulmamış çevresi ve üniversite kenti oluşu da Isparta turizminin avantajlarındandır. Ayrıca Isparta’nın coğrafi konumu nedeniyle ana pazarlara yakınlığı ve turizm olgusuna çabuk uyum sağlanabilecek genç ve dinamik bir nüfusunun bulunması Isparta turizminin avantajları arasında sayılabilir.

Tablo 11: Isparta Turizminin Avantajları

Avantajlar	Sayı	Yüzde
Her mevsim turizm imkanlarının bulunması	7	24.1
Zengin tarihi ve kültürel varlıklar	6	20.6
İklim, doğal ortam ve bozulmamış çevre	5	17.2
Üniversite kenti oluşu	5	17.2
Coğrafi konumu nedeniyle ana pazarlara yakınlığı	4	13.7
Turizm olgusuna çabuk uyum sağlanabilecek genç ve dinamik bir nüfusun olması	2	6.8

Kaynak: Durgun, 2006: 129

SONUÇ

Zaman içerisinde değişen ve gelişen turizm aktiviteleri kitle turizminden doğa ve kültür turizmine doğru bir kaymaya sebep olmuştur. Turizm talebindeki bu kaymayla birlikte, alternatif turizm kaynaklarına sahip olan yeni bölgelerin arayışları da hızlanmıştır. Doğa ve kültür turizmi ağırlıklı olan yeni destinasyon arayışları Isparta'yı kıyı bölgelere göre avantajlı bir konuma getirmiştir.

Bu çalışmada Isparta turizminin SWOT Analizi yapılarak, var olan potansiyellerin daha verimli olarak nasıl değerlendirilebileceği tespit edilmeye çalışılmıştır. Isparta turizminin güçlü yanlarına karşılık bazı zayıf yönleri, fırsatlarına karşılıkta bazı tehdit unsurları bulunmaktadır. Ayrıca il turizmi için aşılması gereken dar boğazlar ve değerlendirilmesi gereken avantajlar da bu tespitler arasındadır.

Bu incelemeler sonucunda Isparta turizminin zengin tarihi, kültürü ve tabiat varlıkları, iklimi ve bozulmamış çevresi ile coğrafi konumu dolayısıyla ana pazarlara yakın olması hem en güçlü yönleri hem de avantajları olarak ön plana çıkmaktadır.

Isparta turizminin zayıf yönleri güçlü yönlerine göre daha fazladır. Isparta turizminin en zayıf yönü tanıtım ve pazarlama eksikliğidir. Bunun yanı sıra bölgede turizm bilincinin gelişmemiş olması, yerel yönetimlerin ilgisizliği ve bununla bağlantılı olarak ta alt yapı ve hizmet kalitesinin yetersizliği bir an önce giderilmesi gereken zayıf yönlerdir. Ayrıca Isparta'nın turistik bir imajının olmaması Isparta için en büyük tehdit unsurudur.

Isparta turizminin tüm bu zayıf yönlerine rağmen bazı fırsatları da bulunmaktadır. Bölgenin en büyük fırsatı alternatif turizm için potansiyelinin yüksek olmasıdır. Ayrıca son zamanlarda doğa, tarih ve kültür turizmine olan ilginin artması da Isparta'nın sahip olduğu bu fırsatı kullanması için büyük bir avantajdır. Bunun yanı sıra Isparta'nın bir üniversite kenti olması, turizm açısından bir fırsat olarak düşünülmektedir. Bu da Isparta bölgesinde iç turizmin de önemli bir yeri olduğunun göstergesidir.

Sonuç olarak Isparta ili, göller bölgesi genelinde alternatif turizm türleri; özellikle doğa, kültür ve inanç turizmi noktasında ayrıcalıklı bir yere sahiptir. Fakat bölgede turizm olgusunun tam olarak yerleşmemiş olması ve özel sektör ile yerel yönetimler arasındaki koordinasyon eksikliği sonucu bölge turizmine yeterli ilginin gösterilmemesinden dolayı potansiyeller yeteri kadar tanıtılamamış ve pazarlanamamıştır. Burada önemli olan yöresel bazda bir duyarlılık oluşturarak, turizmdeki avantajlarımızı iyi değerlendirerek ve

ISPARTA TURİZMİNİN SWOT ANALİZİ

dezavantajların oluşturduğu olumsuzlukları en aza indirerek bölgeye yeni bir turistik imaj kazandırabilmektir.

KAYNAKÇA

- AKOVA, A., (2005), **Isparta Gezi Rehberi**, Isparta Valiliği, Isparta.
- BOLAT, Y. ve Y. AKSOYLAR, (1997), "Eğirdir Gölü Kerevitlerine Genel Bir Bakış", **IX. Ulusal Su Ürünleri Sempozyumu**, Cilt I, 17-19 Eylül, Isparta.
- BÜYÜKKOLANCI, M., (1998), **Adada Pisidia'da Antik Bir Kent**, Gölaş Kültür Dizisi, Yalvaç.
- DEMİNER, Ü., (2003), **Pisidia Antiokheiası**, Yalvaç Belediyesi Kültür Yayınları -1, Yalvaç.
- DURGUN, A., (2006), "Bölgesel Kalkınmada Turizmin Rolü: Isparta Örneği", Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Isparta.
- GÜRDAL, M., (1998), "Göller Bölgesi'nde Eğirdir İlçe'sinin Turizm Potansiyeli ve 2000'li Yıllarda Alternatif Turizm İmkanları," **1.Ulusal Turizm Sempozyumu**, 17-19 Eylül, SDÜ Basımevi, Isparta, ss.17-38.
- GÜRDAL, M., (2000), "Göller Bölgesini İnanç Turizmi Açısından Önem ve Isparta-Yalvaç-Eğirdir'deki Kültür Varlıklarını Turizm Amaçlı Kullanımı," **Göller Bölgesi Sempozyumu**, 7-8 Eylül 2000, Isparta, ss.13-18.
- GÜRDAL, M., (2001), "Eğirdir'in Turizm Arzını Oluşturan Aya Stephanos Kilisesi, Zindan Mağarası ve Kovada Milli Parkının Dış Aktif Turizm Amaçlı Pazarlanması," **Tarihi Kültürel Ekonomik Yönleri İle Eğirdir I.Eğirdir Sempozyumu**, 31 Ağustos-1 Eylül 2001, Isparta, ss.429-435.
- Isparta Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğü, (2004), **Isparta İli 2004 Yılı Ekonomik ve Ticari Durum Raporu**, Isparta Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğü Yayını, Isparta.
- Isparta Turizm ve Kültür İl Müdürlüğü istatistikleri.
- İNCEKARA, A., (2001), **Anadolu'da Yeni Turizm Olanakları ve Bölgesel Kalkınmadaki Yeri**, İstanbul Ticaret Odası Yayını, İstanbul.
- İTO, (1997), **Karadeniz Bölgesinde Yayla Turizminin Geliştirilmesi, Bölgesel Gelişme ve Çevreye Uyumlu Yapılaşma**, İstanbul Ticaret Odası Yayını, İstanbul.
- SMITH, L. V. and W. R. EADINGTON, (1992), **Tourism Alternatives, Potentials and Problems in The Development of Tourism**, University of Pennsylvania Pres, Philadelphia.
- SOYAK, A., (2005), **Türkiye'ye Yönelik Yabancı Turizmin İktisadi Etkileri, Akdeniz ve Ege Bölgeleri Üzerine Bir Araştırma**, Derin Yayınları, İstanbul.
- T.C. Isparta Valiliği, (2003), **Isparta 2003 İl Yıllığı**, Bizim Büro Basımevi, Ankara.
- TAŞLIALAN, M., (1999), "Pisidia Antiocheia'nın Tarihçesi," **I.Uluslararası Pisidia Antiocheia Sempozyumu**, 2-4 Temmuz, 1997, Yalvaç, ss.5-20.

Ayşe DURGUN

- TOBB, (2003), **Batı Akdeniz Bölgesi Bölgesel Gelişim Raporu**, Cilt I, TOBB-BAGEV Yayınları, Ankara.
- TURİZM BAKANLIĞI, (2006),<http://www.kultur.turizm.gov.tr>, 23.02.2006.
- TUTAR, E., (1998), "Eko-Turizm, "Göksu Deltası Uygulamaları ve Eğirdir Gölü'nde Eko Turizm Olanakları," **1.Ulusal Turizm Sempozyumu**, 17-19 Eylül, SDÜ Basımevi, Isparta, ss.331-336.
- TÜRK, A., (2001), "Kentsel Turizm Gelişimi Açısından Doğal, Tarihsel Ve Kültürel Değerlerin Önemi, Eğirdir Örneği," **Tarihi Kültürel Ekonomik Yönleri İle Eğirdir I.Eğirdir Sempozyumu**, 31 Ağustos-1 Eylül, Isparta, 855-860.
- TÜRKOĞLU M., B. GÖVDERE ve Ç. MEYDAN, (2005), "Isparta İli Turizminin Sorunları ve Çözüm Önerileri," **Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, Yıl 1, S.1, s.29-38.
- UZUN, G. ve S. AŞKINSU, (2001), "Milli Park Uygulamasının Kültürel Sanat Yapıları Üzerine Etkilerinin "Nemrut Dağı Milli Parkı" Örneğinde İncelenmesi," **Göller Bölgesi Sempozyumu**, 7-8 Eylül, Isparta, ss.19-25.
- VELLAS, F. and C. BECHEREL, (1995), **International Tourism an Economic Perspective**, Mac Millen Business, Madrid.
- YOSMAOĞLU, N. ve F. ENGİN, (2002), **Düzce İl Gelişim Planı**, Düzce.